

Antonín Kazda et al.:

Kritické stavy. Metabolická a laboratorní problematika

Praha: Galén, 2012, 346 s.

Vydání první, formát 200×285 mm, vázaný výtisk, černobílý.

ISBN 978-80-7262-763-9.

Cena 900 Kč.

I když se vždy těším na vydání každé nové knihy (kniha je přínosem do národního vědního fondu, šířitelem informací i výukovou pomůckou), na některou se přece jen těším víc. Je to tehdy, když mohu předpokládat její vysokou odbornou i formální úroveň. A tu všechny publikace, jejichž autorem/spoluautorem je prof. MUDr. Antonín Kazda, DrSc., mají. Mohu to konstatovat odpovědně, protože řadu z nich jsem recenzoval. Proto také rád přináším zprávu o této knize.

Představovat autora nemusím, je v odborné lékařské společnosti dlouho a dobře znám. U titulu Kritické stavy je jeho hlavním autorem a pořadatelem. K sepsání si zvolil pět spolupracovníků, až na jedinou výjimku pracovníků z klinických pracovišť. Všichni však mají jednu společnou vlastnost – jsou vrcholnými profesionály s rozsáhlými zkušenostmi a dlouholetou odbornou i pedagogickou praxí.

Kniha je přiměřeného rozsahu, rozdělená do 25 samostatných odborných oddílů. Vzhledem k limitovanému rozsahu byly ze zadaného tématu vybrány ty nejdůležitější stavy.

V obsahu jsou uvedeny: 1. Vnitřní prostředí: voda, ionty, osmolalita, plazmatické bílkoviny; 2. Vnitřní prostředí: acidobazická rovnováha, kyslíkové parametry, laktát; 3. Laboratorní diagnostika nutričního stavu; 4. Mikronutrienty; 5. Vnitřní prostředí a patobiochemie v klinické intenzivní medicíně; 6. Metabolická odpověď na trauma a sepsi, klinickobiochemické vyšetřování; 7. Proteiny akutní fáze; 8. Prokalcitonin; 9. Cytokiny a jejich postavení v diagnostice kritických stavů; 10. Specificita a senzitivita zánětlivých parametrů; 11. Syndrom multiorgánové dysfunkce; 12. Syndrom akutní dechové tísně (ARDS a ALI); 13. Hemokoagulační vyšetření při SIRS/MODS a diseminované intravaskulární koagulaci; 14. Biochemický monitoring renálních funkcí u kriticky nemocných pacientů; 15. Sepse; 16. Trauma – polytrauma – megatrauma – pluritrauma; 17. Akutní stavy v porodnictví; 18. Akutní inhalační otravy a dyshemoglobinémie – patologické formy hemoglobinu; 19. Hypertermie, maligní hypertermie; 20. Paliativní intenzivní medicína a komfortní péče; 21. Akutní a dlouhodobé období po náhlé příhodě kri-

tického rázu – intenzivní a postintenzivní péče; 22. Interindividuální rozdíly významné pro intenzivní medicínu; 23. POCT (laboratorní vyšetření v blízkosti pacienta) v urgentní a intenzivní medicíně; 24. Léčebná hypotermie v medicíně kritických stavů a 25. Náhlá srdeční smrt. Následuje seznam zkratk a rejstřík.

Vlastní text je k lepšímu pochopení ilustrován 50 obrázky a doplněn 82 tabulkami, literatura většinou z posledních deseti let (nejčastější poslední vročení jsou z roku 2009) je uváděna za každou kapitolou.

Vzhledem k plánovanému rozsahu knihy nemohly být zařazeny kritické cévní (CMP, ruptura aneurysmatu aj.), metabolické (diabetické aj.) a endokrinní stavy (hypofýza, nadledviny aj.). Rozsah kapitol je proporcionální (s výjimkou oddílu o vitamínech a stopových prvcích shrnujícího převážně fyziologické poznatky a v akutních kritických stavech s velmi omezeným významem pro praktickou/klinickou aplikaci). Odborná úroveň je vysoká. Velkým kladem textů je skutečnost, že byl nalezen vhodný poměr mezi teoretickými poznatky a jejich praktickou použitelností. Proto je kniha vhodná jak ke studiu (přípravě ke zkouškám, atestacím), tak pro praxi.

Závěr

Kniha předkládá komplexně zpracované téma, které je závažné jak pro nemocného, tak pro lékaře. U kritických stavů zpravidla zbývá nemocnému jen krátký čas života a lékaři málo času k účinné pomoci. Publikace, která řeší některé z nejčastěji se vyskytujících kritických stavů, je významná a předpokládám, že bude úspěšná, protože je po všech stránkách kvalitní.

Komu ji doporučit? S knihou by se měli seznámit všichni lékaři pracující na oborových jednotkách intenzivní péče a na ARO. Tam všude by také měla být kdykoliv k dispozici.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,

III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jvpetr@quick.cz